

Reportage – REISVERHAAL

De zeldzame zeeslakken van ... **ROMBLON**

Lembeh, Anilao, Bali en Ambon. Volgens onderwaterfotografen Els Van Den Borre en Bruno Van Saen zijn het de topplaatsen als het gaat om macro duiken. Voor sommige duikers, vooral dan voor niet-onderwaterfotografen, is het afzoeken van zanderige- en modderige bodems (muckdiving) een saaie aangelegenheid. Els en Bruno vinden dit echter top. Daarom zijn ze er telkens weer als de kippen bij als er zich een nieuwe macrobestemming aanbiedt.

De laadbrug van onze overnachtse veerboot wordt naar beneden gelaten. Nog even en wij maken opnieuw contact met het vaste land. Tientallen porters (bagagedragers) staan te drummen om als eerste aan boord te komen. Onmiddellijk zetten zij koers naar de luxe kajuiten. Hier verblijven, net als wij, de echte overzeese buitenlanders en in hun ogen: 'de toeristen met geld'. Voor nog geen 100 pesos per man (ongeveer anderhalve euro) dragen zij onze bagage van de veerboot en begeleiden ze ons naar de uitgang. Natuurlijk vallen we nog even voor de charmes van "onze" porters en hun waarschijnlijk ingestudeerd nummertje: 'Pfff... Very warm. Long walk. And your bags, ooh... very heavy'.

Inmiddels wordt onze bagage nu ingeladen in het transportmiddel bij uitstek op Romblon: trikes. Deze gemotoriseerde driewielers bieden plaats aan twee of drie personen en brengen ons zeven kilometer verder naar het 'Three P Holiday & Dive Resort'. Wat een helse rit! Het wegdek is enorm hobbelig. Zelfs tot tweemaal toe bots ik met mijn hoofd tegen het metalen dak van deze overdekte motorfiets.

Gelukkig wacht ons een stevig ontbijt in het resort. Ikzelf sta echter te popelen om het water in te gaan. Tot vorig jaar had ik nog nooit gehoord van de Engelse term "sea slugs". En nu bevinden wij ons hier op een verborgen paradijs in de Filipijnen waar de mooiste "sea slugs" ter wereld kunnen worden gevonden.

Wat zijn "sea slugs"?

"Sea slugs" is eigenlijk een Engelse verzamelnaam voor alle slakken die in zee leven, letterlijk vertaald "zeeslakken".

De wetenschappelijke indeling van alle slakken (zee- en landslakken) is gebaseerd op slakken die door de kieuwen ademen, slakken die door de longen ademen, de aaseters, de planteneters en ja ... zelfs de vleesetende slakken. Voor de leek bestaan er echter slechts twee soorten slakken: de huisjesslakken en de naaktslakken.

Wulken zijn één van de grootste huisjesslakken die in zee leven. Kenmerkend is dat de huisjesslak zijn eigen "huis" (schelp) mee draagt op zijn rug. Zij kunnen werkelijk nog steeds in- en uit hun schelp kruipen.

Zeeslakken zonder "huis" worden zeenaaktslakken genoemd. Zij zijn carnivoren. Zij voeden zich met sponzen, anemonen, hydroidpoliepen of zelfs andere weekdieren.

Zeehazen lijken verdacht veel op zeenaaktslakken, maar dat zijn ze eigenlijk niet. Zeehazen bezitten namelijk een klein, plat en dun huisje. De schelp is echter zo sterk gereduceerd dat het door de mantel aan het oog is onttrokken. Zij kunnen zich ook niet meer intrekken in hun schelp. Het zijn zeeslakken met kieuwen die er uitzien als landslakken met grote oren.

Kauries is dan weer een gebruiksnaam voor een andere speciale groep van zeeslakken. Kauri's zijn spectaculair mooi en hebben een porseleinachtige glans. Ook al zien ze er niet echt uit als zeeslakken, zijn ze het wel.

Op zoek naar één van de trekpleisters van Romblon

Voor het eerste diertje op mijn wishlist duiken we het ondiepe water in bij de duikstek Logbon Sanctuary. Op deze zanderige bodem verschuilt zich één van de trekpleisters van Romblon, de Tiger butterfly sea slug (*Cyerce nigra*). Net zoals de vier vleugels van een vlinder lijkt deze zeeslak in het bezit te zijn van een dozijn felgekleurde vleugels. Eigenlijk zijn het trossen van tentakels die een defensieve functie hebben, cerata genoemd. Dit diertje met zijn zwart-geel-wit kleurencombinatie laat ons onmiddellijk zien wat Romblon te bieden heeft.

Iets verderop in de baai vindt onze duikgids zijn twee andere broertjes: de *Cyerce bourbonica* en de *Cyerce elegans*. Wauw! Net zoals bij de andere zeeslakken van het geslacht *Cyerce* zie je ook hier de diep verdeelde rinofoeren. De twee zwarte puntjes op het hoofd van de *bourbonica* zijn de ogen. In tegenstelling tot vele andere zeeslakken zijn de ogen hier heel duidelijk zichtbaar en lijken zij me aan te staren. De vleugels van deze butterfly sea slug hebben een bruin-geel netvormig patroon en zijn omlijnd met een witte rand. Het derde broertje, de *Cyerce elegans*, heeft dan weer een transparant lichaam met gele bollen. Enkel door het te fotograferen met een snoot (een conisch buisje dat zorgt voor een kleine lichtbundel) krijgen we het mooi in beeld gebracht.

Gastropoden (Latijn voor buikpotigen) is de wetenschappelijke naam voor slakken. Zij hebben hun naam te danken aan de gespierde onderzijde van hun langwerpige lichaam. Het is algemeen geweten dat zij de spieren samentrekken om zich langzaam in een golvende beweging voort te bewegen. Maar deze sea slugs doen mij eerder denken aan Speedy Gonzales, "de snelste muis van Mexico". Deze zeeslakken gaan er bijzonder snel van door. De vleugels wapperen heen en weer en regelmatig worden de ogen even bedekt door hun kleurrijke flappen. "Wachten op het juiste moment om af te drukken. En... de twee ogen scherp in beeld brengen" is de boodschap. Voeg hier nog de gemiddelde grootte van anderhalve tot twee centimeters aan toe vooraleer je maar al te goed beseft dat we hier op een Super Macro cursus onderwaterfotografie zitten.

De nacht valt en de volgende ochtend vat aan. Eén van de laatste ontdekkingen voor de dood van de legendarische Neville Coleman is de *Melibe colemani*, een transparante zeenaaktslak dat lijkt op hydroïden. In het Engels wordt ze de Phantom nudibranch genoemd. Deze doorzichtige zeenaaktslak leeft vooral tussen de wuivende zachte lederkoralen (*Anthelia*). Zij is onze opdracht voor vandaag. Het meest unieke kenmerk van het geslacht *Melibe* is hun voedingsmethode. Ze bezitten namelijk een grote sluier - als een visnet - waarmee ze het koraal aftasten terwijl ze voortkruipen. Wanneer ze aan de binnenkant van de sluier een krab of schaaldier raken, wordt de sluier samengetrokken en zit de prooi meteen gevangen. Het is pas wanneer ze zich voortbeweegt dat ik deze slak kan herkennen en dankzij het openen van de mondkap zie ik eindelijk waar de rinofoeren zich bevinden. Alweer een critter (raar diertje) dat we kunnen afvinken. Ook zijn kleinere broertje, de Ghost nudibranch (*Melibe engeli*) laat zich zien op deze duikstek. Deze slakken zien er zo geweldig uit en doen me denken aan een driemaster zeilschip.

Romblon staat gekend als het centrum van de Filipijnse marmerindustrie. Het toerisme op de eilanden die tot de provincie Romblon behoren is de afgelopen drie jaar sterk gegroeid. Deze eilandengroep is gelegen in het uiterste zuiden van Luzon, het noordelijk deel van de Filipijnen. De belangrijkste eilanden zijn Tablas, Sibuyan en Romblon, de hoofdstad van de provincie. Alle eilanden zijn omgeven door prachtige witte stranden en diep helderblauw water. Op het eiland Tablas vindt men "Tinagong Dagat", vertaald als de "verborgen zee". Dit zoutmeer is via ondergrondse kanalen met de zee verbonden. Slakken zijn zeer gevoelig voor omgevingsinvloeden zoals temperatuur, lichtintensiteit en het zoutgehalte. Geen wonder dus dat de wateren omheen de eilandjes van deze provincie een schat bezitten aan zeer zeldzame zeeslakken.

Shaun The sheep

De gemiddelde grootte van zeeslakken ligt rond de tien centimeter. Maar volgens de lokale duikgidsen van Romblon hebben we ondertussen het grote spul wel gehad. Voor het eerst gaan we op zoek naar de kleine schatjes van Romblon. De *Costasiella* zeenaaktslak, met als bijnaam "Shaun the sheep" is hier eentje van. Zij worden zo genoemd vanwege hun gelijkenis met een schaap dat aan het grazen is op de wei. Ze zijn erg klein, 2 tot 3mm groot met een maximum van 12mm. Met het blote oog zijn ze nauwelijks te zien. Zij voeden zich met het sap van groene algen - welke op bladeren lijken - waar ze worden op gevonden.

Slakken weetjes

Slakken bezitten een rasptong of radula. De radula bestaat uit rijen van extreem harde piepkleine tandjes. Hiermee worden dunne laagjes weefsel van het voedsel geschraapt. De grootte, vorm en het aantal tanden is dan ook aangepast op het voedsel van de slak. Fel gekleurde zeeslakken eten vaak dodelijke chemicaliën. Deze worden opgeslagen in hun tentakels wat sommige zeeslakken enorm giftig maakt.

Zeeslakken hebben een langwerpige lichaam. Op de kop bevinden zich twee rinoforen. Met behulp van deze uitsteeksels kunnen zij geurdeeltjes chemisch analyseren en de omgeving waarnemen. Bij gevaar trekken ze deze organen volledig in. Voor de onderwaterfotograaf zijn rinoforen uiterst belangrijk. Ze dienen steeds scherp in beeld te worden gebracht, tenzij men enkel de focus legt op de ogen van de zeeslak.

Van macro, super macro, naar micro onderwaterfotografie

Tot nu toe vonden weinig duikers hun weg naar Romblon. Voor mij persoonlijk is dit voornamelijk te wijten aan de grootte van de meeste diertjes onder water. Van zodra ik mijn hoofd hier voor het eerst onder water stak, zag ik slechts een paar juffertjes en anemoonvisjes spelen op het rif. Maar na drie dagen heb ik het eindelijk door. In plaats van 10m² af te zoeken beperk ik mij tot amper 4m² per duik. Gelukkig heb ik wat extra tussenringen, dry diopters en wet diopters meegebracht. Met vijf verschillende soorten harige garnaaltjes, vier soorten pygmee zeepaardjes, drie soorten butterfly sea slugs, een duo van bearded gobies en dragon shrimps, een piepjong diklipvisje, enz. overtuigd Romblon mij dat het over een schat bezit van heel wat kleine en unieke onderwater critters.

Verblijf

Het Three P Holiday & Dive Resort is een familiebedrijf. De moeder Sally heeft na jaren in Duitsland te wonen nooit haar liefde voor haar thuisland (Filipijnen) verloren en is met haar echtgenoot Oswald teruggekeerd naar Romblon. Niet veel later zijn de drie zonen (Peter, Philipp en Patrick Eschweiler) gevolgd, die sindsdien - samen met Philipp's vrouw Kati - het resort en duikcenter runnen.

Er zijn 5 Ocean Front Cottages en 4 Deluxe kamers, die elk plaats bieden voor 2 tot 3 gasten. Elke cottage is voorzien van een privé badkamer met warmwater douche, ventilatoren, airconditioning voor de deluxe kamers en een koelkast.

Het resort heeft drie boten waarmee alle duiksites kunnen bereikt worden. Deze liggen op 5 à 30 minuten varen. De meeste duiken duren 80 tot 100 minuten.

Minpunt: er is geen nitrox aanwezig.

Reis

De veerboot (ferry) van 2GO Travel vaart elke dinsdag en vrijdag van Batangas naar Romblon. Deze overnachtse reis duurt ongeveer 8 uur. De pier van Batangas is te bereiken vanaf Manila airport in ongeveer 2 uur.

Met een verblijf in Anilao, biedt Romblon de ideale combinatie. Anilao is met de wagen slechts een uurtje verwijderd van Batangas pier.

Beste reisperiode

Reizen naar de Filipijnen doe je best in het voorjaar, tussen januari en april.

Tip

Veel zeeslakken verbergen zich overdag onder een rots. 's Nachts komen ze pas echt tot leven. De nachtduiken op Romblon zijn dus zeker en vast de moeite waard.

Tekst: Bruno Van Saen

Foto's: Els Van Den Borre, Bruno Van Saen